

Aan: Gemeente Vijfheerenlanden
T.a.v. de leden van de Gemeenteraad
Postbus 11
4140 AA Leerdam

Ons kenmerk : 493772

Onderwerp : Beantwoording schriftelijke vragen inzake crisisnoodopvang
asielzoekers in Vijfheeren-
landen
Datum : 27 juli 2022
Portefeuillehouder:
J. van Montfoort

Geachte leden van de raad,

Onderstaand vindt u de vragen die op 21 juli jl. zijn gesteld door CU over de crisisnoodopvang van asielzoekers in Vijfheerenlanden en het antwoord van het college van burgemeester en wethouders.

Toelichting en vragen CU:

Op 30 juni 2022 informeerde u de gemeenteraad over de noodzaak om crisisnoodopvang voor asielzoekers te realiseren en de opvang van statushouders te versnellen. Door de nationale asielcrisis wordt er een stevig beroep gedaan op gemeenten, waaronder ook de gemeente Vijfheerenlanden. U wilt uw maatschappelijke verantwoordelijkheid niet ontlopen en heeft daarom De Linde in Meerkerk beschikbaar gesteld voor crisisnoodopvang. Dat heeft u via de raadsinformatiebrief van 20 juli 2022 laten weten. Door een verlenging van de opvang van Afghaanse evacués in Vianen komt deze crisisnoodopvanglocatie in Meerkerk echter te vervallen, zo meldt u dat een dag later.

De ChristenUnie fractie heeft begrip voor de ingewikkelde situatie waarin het college moet opereren en waardeert het feit dat er verantwoordelijkheid wordt genomen. Omzien naar de noden van vluchtelingen ligt na aan het hart van de christelijke politiek. We hebben dan ook de principiële overtuiging dat we een veilige plek moeten bieden aan slachtoffers van rampen, oorlog, vervolging en onderdrukking. Dat betekent niet dat we als gemeenschap alle leed in de wereld op de schouders kunnen nemen. Maar we kunnen én moeten wel ons deel doen. Met oog voor alle vluchtelingen, van de vluchtelingenkampen wereldwijd tot in de asielzoekerscentra in Nederland.

Tegelijkertijd neemt de urgentie voor een debat over de opvang- en huisvestingsmogelijkheden in Vijfheerenlanden alleen maar toe. Zeker nu het college vaak snel ingrijpende beslissingen moet nemen die (sport)voorzieningen in wijken en dorpen in Vijfheerenlanden raken. De snelheid zet bovendien het

draagvlak in de samenleving onder druk. En de communicatie per brief is zeer beperkt. Dat leidt bij de ChristenUnie fractie tot de volgende vragen:

- 1. Op welke manier is de keuze voor de locatie De Linde in Meerkerk tot stand gekomen? Zijn er nog andere locaties voor crisisnoodopvang in beeld (geweest)?**
- 2. Op welke manier is het college van plan om in de komende maanden het gesprek met de samenleving, maatschappelijke partners als woningbouwcorporaties en ondernemers te voeren over opvang- en huisvestingsmogelijkheden in Vijfheerenlanden?**
- 3. Is het college bereid om na het zomerreces het gesprek aan te gaan met de gemeenteraad over de opvang- en huisvestingsmogelijkheden in Vijfheerenlanden? Zo ja, op welke termijn?**

Toelichting en beantwoording vragen door het college van burgemeester en wethouders:

Om te beginnen stellen wij het op prijs dat u schriftelijke vragen heeft gesteld over de crisisnoodopvang van asielzoekers in Meerkerk. Dit geeft ons college de gelegenheid u uitgebreid te informeren over de opgaven waar onze gemeente voor staat als het gaat om de opvang van ontheemden. Zoals bekend uit de landelijke media staan alle gemeenten in Nederland voor deze opgaven. Bij monde van de voorzitter van het Veiligheidsberaad is eens te meer duidelijk dat de Nederlandse gemeenten deze opgaven niet tot nauwelijks aankunnen.

Inleiding: bestuurlijke mededeling VRU

Op 19 juli jl. heeft het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) een bestuurlijke mededeling gestuurd aan alle Utrechtse gemeenten.

In deze mededeling worden de volgende opgaven geschetst:

- De huidige opgaven voor onze regio zijn onder te verdelen in drie stromen:
 - 225 crisisnoodopvangplekken (CNO) voor asielzoekers tot 1 oktober
 - 828 statushouders versneld plaatsen binnen 6 weken
 - 3525 noodopvangplekken voor Oekraïense ontheemden
- Naast de bovengenoemde stromen heeft zich nog een vierde stroom ontwikkeld. Het COA maakt afspraken met grote hotelketens en plaatst hier rechtstreeks asielzoekers. Hierdoor worden gemeenten beperkt in de mogelijkheden die zij hebben.
- Tot 1 augustus zijn de benodigde 225 crisisnoodopvangplekken ingeregeld in onze regio. Echter, er worden voor de periode 1 augustus tot 1 oktober nieuwe plekken gezocht. Daarbij geldt de volgende rolverdeling:
 - *Gemeente*: locatie, communicatie en contactpersoon.
 - *VRU Support*: ondersteunt met coördinatie, capaciteit en logistiek. De VRU draagt in onderling overleg met de gemeenten bij aan de reguliere bemensing en de inrichting van de locatie. Activiteitenbegeleiding valt hier niet onder en wordt vaak opgepakt door vrijwilligersorganisaties, welzijn werk of sportclubs.
 - *Het Rijk*: 30 personen, medische zorg, vervoer.

In het zogenaamde Bestuurlijk Afstemmingsoverleg van de VRU van 18 juli is de uitvraag gedaan richting alle gemeenten betreffende de locaties die beschikbaar gesteld kunnen worden om gereed te maken voor crisisnoodopvang, het liefst t/m 1 oktober om onnodige verhuisbewegingen te voorkomen.

Bij CNO gaat het om crisisopvang waar het primair gaat over bed, bad en brood. Sporthallen voor CNO volstaan. Echter, zeker als het gaat over een langere periode is het van belang dat – daar waar mogelijk – de nodige privacy wordt geboden en een aantal basis faciliteiten is ingeregeld. Hoewel deze bijzondere situatie om onorthodoxe maatregelen vraagt mogen we het humane aspect niet uit het oog verliezen.

- Een aantal contracten van kantoorpanden, die momenteel worden ingezet voor de opvang van Oekraïense ontheemden, lopen op korte termijn af. De aflooptdatum staat voor veel locaties op 30 december 2022. Indien er in de tussentijd geen nieuwe locaties bijkomen kampen we begin volgend jaar met een tekort van circa 750 – 1.000 ten opzichte van de norm (3525).
- De huidige trend is dat op dit moment steeds meer derdelanders vermengd raken met de groep Oekraïense ontheemden. De expertise om tot een gedegen oordeel te komen ten aanzien van de geldigheid van documenten ontbreekt bij veel Veiligheidsregio's. Het Rijk is verzocht om te komen tot een landelijk deurbeleid, met permanente vertegenwoordiging van de IND/Vreemdelingenpolitie op centrale punten.

(einde citaat uit de bestuurlijke mededeling van 19 juli jl).

Gevolgen voor Vijfheerenlanden

Voor de gemeente Vijfheerenlanden betekent het bovenstaande:

- 31 statushouders versneld huisvesten binnen 6 weken na 19 juli¹. Voor onze gemeente gaat het om 18 alleenstaanden en 13 personen in gezinsverband;
- 82 extra duurzame opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen voor het eind van dit jaar;
- het realiseren van 50 – 100 crisisnoodopvangplekken vanaf 1 augustus 2022 – 1 oktober 2022 (de gemeenten Utrecht, Amersfoort en Eemnes gingen ons voor). Deze taakstelling is donderdag 21 juli vervallen omdat die dag bekend werd dat de opvang van 180 Afghaanse evacués in Hotel van der Valk in Vianen werd verlengd tot eind augustus van dit jaar, waarmee de taakstelling was ingevuld. Deze crisisnoodopvang (CNO) was voorzien in De Linde in Meerkerk.

Daarnaast heeft de gemeente Vijfheerenlanden vorig jaar al op zich genomen om extra statushouders te huisvesten via het concept van flexwoningen, die ook voor starters beschikbaar zijn. De locatie die volgens de raad daarvoor geschikt is, is de Monnikendreef 4 te Vianen. Ons college kijkt voor deze opgave ook naar andere mogelijkheden, zodat spreiding over de gemeente mogelijk wordt.

Beantwoording vraag 1:

Op welke manier is de keuze voor de locatie De Linde in Meerkerk tot stand gekomen? Zijn er nog andere locaties voor crisisnoodopvang in beeld (geweest)?

Het is bij de beantwoording van deze vraag goed om te beseffen dat het bij CNO gaat om opvang op zeer korte termijn (binnen enkele weken) én voor korte duur.

De eerste keuze voor de opvang van vluchtelingen was de sporthal Berenschot in Leerdam. Hier konden 70-100 plaatsen voor crisisnoodopvang worden gerealiseerd. Na de toets op brandveilig gebruik door de VRU bleek dat dit pand niet aan de toets voor brandveilig gebruik voor (tijdelijke) woonbestemming voldeed. Op korte termijn was dit ook niet te realiseren, ook niet via tijdelijke maatregelen.

Vervolgens is er gekeken of de voormalige school Wilgenhoek aan de Parallelweg in Leerdam een optie was. Dit pand werd ook dit pand afgekeurd, met name op gezondheidsaspecten.

Daarna hebben we gekeken welke panden er in Vijfheerenlanden op zeer korte termijn geschikt zijn voor de opvang van 50 – 70 vluchtelingen en voldoen aan de richtlijnen brandveilig gebruik van de VRU.

Er zijn daarop 3 locaties aan het college voorgelegd waarbij alle (voor zover bekend) plussen en minnen zijn benoemd. Te weten Helsdingen Sport en Cultuur in Vianen, Het Bosch in Lexmond en De Linde in Meerkerk.

¹ Het is niet helemaal duidelijk of de peildatum van de taakstelling 1 of 19 juli is.

Ons college heeft de afweging gemaakt wat op dat moment de beste keuze was.

Groot nadeel in Het Bosch was de minder grote sportzaal (t.o.v. de Linde en Helsdingen) waardoor er ook andere ruimten nodig waren. De pachter had aangegeven al afspraken te hebben staan voor verhuur van deze ruimten. Voor zowel Het Bosch als Helsdingen gold ook dat hier meer gebruikers tijdelijk herplaatst moesten worden dan bij De Linde, waaronder scholen. Bij Helsdingen speelde ook mee dat in Vianen op dat moment al 180 Afghaanse evacués waren ondergebracht in Hotel van der Valk.

Het nadeel bij de Linde was uiteraard herplaatsen van de gebruikers (moest in de andere accommodaties ook, echter daar in meerdere mate- zie hierboven). Het college heeft bovendien overwogen dat in Meerkerk ook al 68 Oekraïense Vluchtelingen in het vml gemeentehuis worden opgevangen.

Andere dorpshuizen kwamen door hun beperktere omvang niet in aanmerking.

Voorzieningen als chalets of noodwoningen op braakliggende terreinen zijn niet te realiseren op zeer korte termijn.

Uiteindelijk is de keuze op dorpshuis De Linde gevallen.

Beantwoording vraag 2:

Op welke manier is het college van plan om in de komende maanden het gesprek met de samenleving, maatschappelijke partners als woningbouwcorporaties en ondernemers te voeren over opvang- en huisvestingsmogelijkheden in Vijfheerenlanden?

Gevoelens in de samenleving

Bij de beantwoording van deze vraag delen wij graag het onderstaande met u.

I&O Research heeft in opdracht van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid een derde flitspeiling doorstroom migratieketen uitgevoerd onder de Nederlandse bevolking. De meest opvallende conclusies uit deze peiling zijn:

- Twee derde vindt tijdelijke opvang asielzoekers in noodopvang (nog steeds) acceptabel;
- Vier op de tien vinden dat de Rijksoverheid gemeenten moet dwingen om asielzoekers op te vangen. Een even grote groep is het (helemaal) oneens;
- Vier op de tien zijn het (helemaal) eens dat flexwoningen of tussenvoorzieningen enkel gebruikt gaan worden voor mensen uit bepaalde doelgroepen, zoals statushouders. 31% is het hier (helemaal) mee oneens;
- 60% van de Nederlanders is het er (helemaal) mee oneens dat flexwoningen als eerste moeten worden toegewezen aan statushouders;
- Ten opzichte van de vorige meting is het aandeel inwoners dat vindt dat Nederland minder asielzoekers op moet vangen, significant gestegen van 36 naar 41%.

Hieruit blijkt dat de stemming in de samenleving in het vraagstuk van opvang van asielzoekers en statushouders verdeeld is. Dit zien wij ook terug in de reacties die onze gemeente heeft ontvangen bij het idee (2 jaar geleden) om nabij Broekgraaf een locatie voor flexwoningen te realiseren, bij de plannen rond de Monnikendreef en recent bij het plan rond CNO in Meerkerk. Tegelijkertijd is onze gemeente ook een grote groep inwoners die zich wil inzetten voor (het lot van) vluchtelingen. Met name in social media overheerst echter de negatieve toon. De aard van deze laatste reacties vinden wij zeer verontrustend. Temeer het in De Linde zou gaan om een tijdelijke situatie voor een korte periode. Ons college is zich zeer bewust van het fragiele draagvlak. Tegelijkertijd vinden wij het onze verantwoordelijkheid om de mensonterende taferelen in Ter Apel te verlichten.

Onze verantwoordelijkheid

Gerealiseerd moet worden dat de opgaven, zoals in de inleiding geschetst, vragen om bestuurlijke daadkracht in een sterk verdeelde samenleving. Bovendien vragen ze om snelheid en flexibiliteit. Het is niet eenvoudig (zoals uit de beantwoording van vraag 1 blijkt)

om geschikte locaties te vinden. Bij deze daadkracht hoort ook onze verantwoordelijkheid om bij locatiekeuze(s) u en de omgeving zo goed mogelijk te informeren over de stappen die worden gezet en daarbij begrip te kweken voor de soms moeilijke keuzes. Wij willen realistisch zijn: een breder gesprek organiseren met de samenleving vergt inzet die wij nu niet voorhanden hebben. Deze capaciteit die daarmee gepaard gaat moeten wij besteden aan het op korte termijn invullen van de ons opgelegde opgaven.

Een maatschappelijk gesprek over het vraagstuk van opvang van ontheemden juichen wij echter wel toe, temeer de inwoners van Vijfheerenlanden bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen hebben laten zien hun huis en hart te openen. Het voeren van een zo'n gesprek is een activiteit die meerdere maanden bestrijkt en bovendien sterk uw rol raakt als volksvertegenwoordiger van een samenleving die op dit punt gepolariseerd is. Het lijkt ons daarom bij uitstek een debat dat door de gemeenteraad gevoerd kan worden.

Met woningbouwcorporaties voeren wij reeds het gesprek over de versnelling van de huisvesting van statushouders. Met hen werken wij ook samen als het gaat om de extra huisvesting van statushouders, zoals op de Monnikendreef. De Monnikendreef heeft als enige locatie de toets van uw raad kunnen doorstaan, toen het college de opties hiervoor aan u voorlegde.

Beantwoording vraag 3:

Is het college bereid om na het zomerreces het gesprek aan te gaan met de gemeenteraad over de opvang- en huisvestingsmogelijkheden in Vijfheerenlanden? Zo ja, op welke termijn?

Vanzelfsprekend willen wij graag met u het gesprek voeren over dit belangrijke onderwerp. Voor de termijn waarop voegen wij ons naar uw presidium. Tegen die tijd sturen wij u ook een raadsinformatiebrief met de stand van zaken van de invullen van onze opgaven, zoals in de inleiding bij deze brief geschetst.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden,

de secretaris,

de burgemeester,

Signed By: n.van.ameijde@vijfheerenlanden.nl
26/07/2022 16:56:25 CEST
ID: 7ee321c5-773a-47de-a063-b3602873ae1b
Auth: Consent

N. (Nanette) van Ameijde-Poortman

Signed By: s.frohlich@vijfheerenlanden.nl
26/07/2022 17:08:46 CEST
ID: 7ee321c5-773a-47de-a063-b3602873ae1b
Auth: Consent

S. (Sjors) Fröhlich

